

Pandemi fırtınası koşullarında tarım, ekonominin lokomotifi, iyimserlik ve güvenliğin jeneratörüdür.

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 23.04.2020 Брой: 4/2020

Tarihsel olarak, Bulgar tarımı, mücbir sebep durumlarında – savaşlar, veba, ekonomik ve doğal afetlerde – dayanıklılığın sayısız örneğini sunmuştur...

Bugün, Covid-19 bizi vurduğunda, ekonomi nefes nefese kaldığında, tarım bir kez daha beklenmedik ölçekte bir kapasite ve potansiyele sahip, batan gemiyi sırtlayıp güvenli kıyıya taşıyabilecek sektördür. Kısacası: tarımımız, sinsi belaya karşı ulusun hayatta kalmasının dolaşım sistemi olan – gıda zincirini yüksek düzeyde sürdürebilecek durumdadır.

Mevcut patlayıcı epidemiyolojik durumda tarımın ayrıcalıklı bir konumda olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Üretim açık havada gerçekleşir, mekansal izolasyon ve mesafe sorun değildir. Tarımımızın durumu ve olanakları hakkındaki tezimi sunmaya devam etmeden önce, bu durumda belirli bir alt sektörü, daha doğrusu tahıl ürünleri – buğday, arpa, ayçiçeği, mısır ve kanola – üretimini kastettiğimi açıklığa kavuşturmak isterim. Bu üretimde – Tarım Bakanlığı'nın ve 2007 sonrası tüm hükümetlerin korumacı politikası sayesinde – cömert Avrupa sübvansiyonları ve bir dizi başka ekonomik ve yatırım mekanizması ve ayrıcalığından oluşan muazzam bir enerji yükü oluşturuldu.

Bu "müdahalenin" sonucu ortadadır – geniş formatlı temel, teknolojik ve yapısal bir dönüşüm gerçekleştirilmiş, avangart bir proje hayata geçirilmiştir. Bugün rahatlıkla ve en ufak bir şüphe duymadan ifade edilebilir ki – Bulgaristan'daki tahıl üretimi Avrupa Birliği'nde lider konumları elinde tutmaktadır.

Bulgaristan'ın ihracatında önemli bir kalem olan tahıl üretiminin profilini çizdikten sonra, bir başka dikkate değer gerçeği de not etmeliyim: bugün, tüm Bulgaristan koronavirüs tarafından kuşatılmışken, sözde tahıl üreticilerinin (Başbakan Borisov'un onlara sevgiyle hitap ettiği şekliyle) seferberliği son derece yüksek bir düzeyde, işler olumsuz iklim ve fitosaniter çevreye, üstüne bir de sinsi viral belanın istilasının uyguladığı salt psikolojik baskıyı eklememiz gereken bu ortama rağmen, hiç de şüphe uyandırmayan bir hızla ilerlemektedir.

Tam da bu noktada, tarım ordumuzun arka cephesinin ileri karakolunda olduğunu vurgulamak gerekir. Tohum, gübre ve bitki koruma ürünleri tedarik eden şirketlerden bahsediyorum. Önde gelen küresel agrokimya ve tohum endüstrilerinin ülkemizdeki temsilcisi olan tüm bu şirketlerin yönetimi, zamanında tedarik için mükemmel koridorlar belirledi. Bu, Bulgar çiftçilerinin iş ortaklarının, ürünlerinin planlamasını ve lojistiğini Bulgaristan'daki her bir tarlaya ulaştırmak için gece gündüz çalıştığı anlamına gelir. Ve dahası. Bu sorumlu iş dünyasının uzman ekipleri sahada, çünkü onların görüşüne göre bugün Bulgar tarım üreticileri her zamankinden daha fazla yüksek düzeyde profesyonel yardıma ve yetkin uzmanlığa ihtiyaç duyuyor. Bu, çiftçilerin bilinçli kararlar ve stratejiler tanımlamasına, riskleri ortadan kaldırmasına ve sürdürülebilir üretim oluşturmaya yardımcı olacaktır.

Tohum, gübre ve bitki koruma ürünleri ticaret şirketleri, stratejik ortaklık için enerji, zaman, birinci sınıf ürünler, yaratıcılık ve adanmışlığı içeren bir yatırım sermayesi kaynağı olan bir çalışma modeli konumlandırdı! Ve en önemlisi: gelecekteki hasat için ortak sorumluluk!

Ulusal tarımsal üretimimizin bu son derece yoğun formatının arka planında, tarımımızın bir başka bölümünün – meyve yetiştiriciliği ve sebze üretiminin – orantısız gelişimi açıkça öne çıkıyor. İyi "saklanan sır", Tarım, Gıda ve Orman Bakanlığı tarafından planlanan Bulgar tarım ürünleri – meyve, sebze, et, balık, süt ürünleri – için kurtarma operasyonu ile bağlantılı olarak Nisan ayında Tarım Bakanı Desislava Taneva ile perakende

zincirlerinin başkanları arasındaki tartışma sırasında tamamen su yüzüne çıktı. Bu yüksek sesli kavga nihayetinde (ilk bakışta) barışçıl bir şekilde sona erdi. Bir Bakanlar Kurulu Kararnamesi, ülkedeki süpermarketlerdeki perakende alanın %50'sinin yerli üretime ayrılmasını emretti.

Avrupa ticari alanının bir parçası olan serbest piyasada, bir pandemi sırasında bile olsa, bu idari düzenleyici eylemi hukuki açıdan yorumlamak için yeterli yetkinliğe sahip değilim.

Bu yayının devamının yalnızca konunun bir bölümünü, daha doğrusu meyve ve sebzeleri kapsayacağını belirtmek isterim. Bakan Taneva, ister kasıtlı ister kasıtsız olsun, "müzakere" masasında hazır bulunan tüccarlara, Bulgaristan'daki 100.000 tarım üreticisinden 16.000'inin meyve ve sebze yetiştirdiğini – bu 16.000'in %75'inin yaşayabilir olmadığını bildirdi.

Bu gerçek ne anlama geliyor? Bulgar idari ve siyasi otoritelerinin yıllardır iki kilit sektörü – meyve yetiştiriciliği ve sebze üretimini – ihmal ettiğinin bir göstergesi, bir teyididir. Her şeyden önce, Sayın Taneva'nın kendisinin de kabul ettiği gibi, çiftliklerin %75'i yaşayabilir değil ve korunmaya, desteklenmeye ve yardıma ihtiyaç duyuyor. Meyve yetiştiricileri ve sebze üreticileri, tahıl üreticilerinin yoksul akrabalarıdır. Şimdiye kadar onlar için sübvansiyonlar ve devlet yardımları sembolik düzeyde kaldı, çoğu durumda kötü düzenlenmiş, kaotik, nesnel olmayan ve etkisizdi. Yüksek sermaye harcamaları gerektiren bu emek yoğun üretimlerdeki kalıcı ve mevsimlik istihdam sorunu çözümsüz kaldı ve bunun için bir çözüm konsepti yok. Öte yandan, ürünlerin pazarlanması için üretici örgütlerinin eksikliği, ki bu eksiklik bize çok eski zamanlardan beri musallat olan meşhur Bulgar ikiliğiyle haklı gösteriliyor, ciddi bir argüman değildir. Bu mitolojiyi çürütebilecek ekonomik araçlar fazlasıyla mevcuttur. Örneğin – Tarım Fonu tarafından finanse edilen bu tür bir kooperatif için bir pilot proje, kesinlikle gösterici ve etkili bir örnek olacaktır. Daha iyi zamanları hatırlayan, zaten çok mütevazı olan meyve ve sebze üretiminin ana kısmının pazarladığı toptan pazarlara geliyoruz. Bu ticaret merkezlerinin organizasyonu tek bir modern gereksinimi karşılamıyor. Bu üzücü tablo, sıhhi tesislerin içler acısı durumuyla tamamlanıyor...

Gıda zincirinde yeri doldurulamaz katılımı ve merkezi rolü olan bu üretimler için bilimsel destek ne durumda? Tarım Akademisi bünyesindeki Plovdiv ve Kyustendil'deki Meyve Yetiştiriciliği Enstitüleri ve Plovdiv'deki Sebze Bitkileri Enstitüsü, modern meyve yetiştiriciliği ve sebze üretiminin bugününü ve geleceğine dair vizyonlar şekillendirmeyi çoktan bıraktı. Bilgi ve yetkinlik merkezleri olmaktan çıktılar, transfer ve inovasyon için izler çizmeyi bıraktılar. Bilimsel, deneysel ve uygulamalı faaliyetleri, yasa tarafından dayatılan yetersiz finansman nedeniyle ciddi şekilde zedelendi. Bir zamanlar sürdürülebilir, modern ve karlı üretimin vazgeçilmez faktörleri olan bu kurumlar, bugün yalnızca yavaş, sessiz ve eğitimsiz göze görünmez bir unutulmuş amacıyla yüksek

kurumsal düzeyde yaratılmış tuhaf bir sosyal deney, bir provokasyon gibi görünüyor. Bu da bir kez daha, yanlış kararlar verme konusunda sınıfın en iyisi olduğumuzu kanıtlıyor!

Sonuç olarak: Bulgar meyve yetiştiriciliği ve sebze üretimi, küçük ölçekli, mevsimlik, yaygın, düşük teknoloji üretimlerdir. İhracata yönelik değildir, ihracattaki payları ihmal edilebilir düzeydedir. Kapsamlı, temel dönüşümleri ve modernizasyonları, finansal olarak güvence altına alınmış stratejik bir perspektif gerektirir.

Sayırsız medya platformundan, eğitilmiş, tiyatroya bir sesle, dramatik yeteneğinden şiddetle şüphe etsem de, Bakan Taneva Bulgar meyve yetiştiriciliği ve sebze üretiminin desteğe ihtiyacı olduğunu tekrarlayarak bizi sağır etti. İşte tam da GERÇEK bu! Yalnızca, Sayın Taneva'nın bol retorikinden, bu desteğin ilk adresinin kendisinin başında olduğu Tarım, Gıda ve Orman Bakanlığı olduğunun farkında olup olmadığı netleşmedi.

Tüm bu gürültü ve patırtının hassas bir durumda bir PR kampanyası ve hiperaktivite taklidi olmadığını varsayarsak, o zaman Desislava Taneva'nın agro-endüstrimizin hayati sektörlerinin canlandırılması için zaten bir konseptte sahip olduğu sonucu çıkar. Bu iddianın, Bakan Taneva'nın bu süper önemli üretimlerin yönetimini şahsen devraldığını, yeni projesini resmileştirdiğinin bir işareti olarak kamuoyuna duyurduğu gerçeğiyle dolaylı olarak desteklendiğine inanmak istiyoruz. Eğer gerçekten iyi bilinen "hiçbir şey yapmama" durumuna son vermeye kendini adarsa, onu alkışlayacağız. Bakan Taneva'ya bu sorumlu görevi yerine getirmede başarılar diliyoruz! Çünkü, kişisel, hırslı davasının başarılı olması için, yalnızca perakende zincirlerine karşı değil, daha birçok savaş vermek zorunda kalacak...